

ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ДІЯЛЬНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПІДПРИЄМСТВА

Даниленко Олександр,
студент* 4 курсу
факультету економіки і права
ХНЕУ ім. С. Кузнеця, м. Харків

Постановка проблеми. Підвищення економічної ефективності виробництва є однією з актуальних проблем країни. Воно дозволяє при тих же ресурсах виробляти більше продукції, тобто призводить до збільшення виробництва продукції і більш повного задоволення в ній потреби суспільства. Дослідженням проблем економічної ефективності діяльності сільськогосподарських підприємств займалися такі науковці-економісти, як В.Г. Андрійчук [1], О.В. Бугуцький [2], М.І. Кісіль [3], О.І. Якуба [2] та багато інших.

Виклад основного матеріалу. Метою нашої роботи є дослідження фінансового стану та економічної ефективності діяльності АФ «Надія» ТОВ Чугуївського району Харківської області. АФ «Надія» ТОВ розташована в південно-західній частині Чугуївського району, в 20-ти кілометрах від районного центру – міста Чугуїв і в 50-ти кілометрах від обласного центру – міста Харків. З районним, а через нього і з обласним центром, господарство зв'язується автомобільним шляхом з твердим покриттям.

Оскільки частина успіху діяльності сільськогосподарських підприємств залежить від природно-економічних умов, слід відмітити, що АФ «Надія» ТОВ знаходиться в досить сприятливому географічному положенні і це впливає на розвиток підприємства в цілому.

З метою визначення рівня розвитку агрофірми «Надія» ТОВ проаналізуємо показники її розміру. Площа сільськогосподарських угідь відповідає площі ріллі і протягом 2013-2015 рр. вона зменшилась на 96 га і у

*Науковий керівник – к.е.н. доцент Ломовських Л.О.

2015 р. становила 2207 га.

Відбулось зменшення працівників у штаті в 2015 р. на 8,3 % в порівнянні з 2013 р. і у 2015 р. їх кількість становила 110 осіб, у тому числі в рослинництві – 59 осіб, в тваринництві – 51.

Середньорічна вартість основних і оборотних засобів збільшилась за останні роки. У 2015 р., порівняно з базисним, 2013 р., середньорічна вартість основних засобів зросла на 36,8 % і становила 17803,5 тис. грн.

Валова продукція мала тенденцію коливання. Виробництво валової продукції в агрофірмі «Надія» ТОВ у 2015 р. в порівнянні з 2013 р. зменшилось на 5,5 %, але в порівнянні з 2014 р. зросло на 9,6%. Це відбулось за рахунок зростання урожайності.

Товарна продукція – це вартість всієї продукції, виробленої підприємством і призначеної для реалізації на сторону або для власних невиробничих потреб. Товарна продукція за роки дослідження значно зросла: у 2015 р. порівняно з 2013 р. вона збільшилась на 36,1%, а з 2014 р. – на 51,3% за рахунок зміни цін та обсягу реалізації.

Вагоме значення для розвитку сільськогосподарського виробництва має формування галузевої структури господарства. За останній рік дослідження у структурі товарної продукції більшу питому вагу – 74,3 % зайняла продукція рослинництва, що пояснюється високим доходом від продажу даної групи культур. У 2015 р. рівень її виробництва становив 26331 тис. грн.

Достатньо високий обсяг реалізації займав соняшник, який в структурі товарної продукції складав 61 %.

Вагоме місце у структурі товарної продукції займало молоко. Так, у 2015 р. обсяг виручки від його реалізації становив 5504 тис. грн (15,5 %).

Отже, за 2013-2015 рр. агрофірма «Надія» ТОВ має соняшниково-молочний напрям діяльності з розвинутим рівнем виробництва зернових.

Фінансовий стан підприємства можна оцінити з огляду на його короткострокові та довгострокові перспективи. У короткостроковій перспективі

критерієм оцінки фінансового стану підприємства є його ліквідність і платоспроможність.

Платоспроможність – це можливість підприємства наявними платіжними засобами своєчасно погасити поточні зобов'язання.

Коли підприємство має добрий фінансовий стан, воно платоспроможне.

При дослідженні поточної платоспроможності порівнюються суми платіжних засобів підприємства і строкові зобов'язання.

Головними причинами неплатоспроможності підприємства є:

- помилки у розрахунках планових обсягів виробництва і реалізації продукції, її собівартості;
- невиконання замовлень;
- неконтрольоване зростання собівартості продукції;
- втрата каналів реалізації та постійних замовників;
- неплатоспроможність покупців і замовників;
- брак власних джерел фінансування.

Поняття платоспроможності тісно пов'язане з ліквідністю. Від ступеня ліквідності балансу залежить платоспроможність. В той же час ліквідність характеризує як поточний стан розрахунків, так і їх перспективу. Підприємство може бути платоспроможним на звітну дату, але мати несприятливі можливості в майбутньому.

Платіжні засоби агрофірми «Надія» ТОВ у 2015 р. перевищували платіжні зобов'язання, що свідчить про у платоспроможність господарства.

Згідно проведених розрахунків можна сформулювати наступні висновки. Коефіцієнт платоспроможності на початок 2015 р. становив 1,11, а на кінець цього ж року він зменшився на 0,04 і склав 1,07. Перевищення платіжних засобів над платіжними зобов'язаннями на кінець року склало 2975 тис. грн., тоді як на початок року обсяг їх перевищення становив 2488 тис. грн. Всі ці розрахунки свідчать про те, що агрофірма «Надія» є абсолютно платоспроможною, і вона в змозі повністю сплатити тими коштами, що є в наявності, зобов'язання перед кредиторами.

У 2015 р. коефіцієнт загального покриття зменшився на 0,15 і дорівнює 1,16 (при нормативі 2-2,5). Це значить, що на 1 грн. зобов'язань в агрофірмі «Надія» ТОВ приходить 1,16 грн. оборотних активів.

В умовах ринкової економіки кошти, які можна отримати від вимушеного продажу запасів, можуть бути значно меншими, ніж витрати на їх придбання або їх собівартості, тому доцільним є проміжний коефіцієнт ліквідності, який виключає із складу оборотних активів запаси.

Так, проміжний коефіцієнт ліквідності на кінець 2015 р. зріс і становить 0,71 (при теоретично бажаному 0,7- 0,8). Слід відмітити, що це стялося як за рахунок збільшення дебіторської заборгованості підприємства на 14533 тис. грн., так і за рахунок зростання суми поточних зобов'язань.

Рівень абсолютного коефіцієнта ліквідності свідчить про нездатність підприємства в разі необхідності погасити свої поточні зобов'язання негайно.

Отже, показники ліквідності балансу свідчать про задовільний фінансовий стан господарства.

Висновки. У системі заходів зростання економічної ефективності діяльності підприємства чільне місце займає підвищення якості продукції. Саме такий напрям обраний в АФ «Надія» ТОВ. Підвищення ефективності діяльності і досягнення більш високих кінцевих результатів нерозривно пов'язані з проблемою якості, розв'язання якої вимагає вдосконалення технології виробництва сільськогосподарської продукції, збільшення потужностей для її переробки і зберігання. У досліджуваному підприємстві якості виробленої продукції приділяється належна увага. Вагомими джерелами підвищення ефективності діяльності досліджуваного підприємства можуть бути раціональне використання трудових ресурсів, зростання продуктивності праці, зниження собівартості продукції.

Список використаних літературних джерел:

1. Ефективність діяльності аграрних підприємств: теорія, методика, аналіз / В.Г. Андрійчук: Монографія. – Вид. 2-ге без змін. – К.: КНЕУ, 2006. – 292 с. – 9 с.

2. Бугуцький А.В. Эффективность использования ресурсов сельскохозяйственного производства / А.В. Бугуцький, Е.И. Якуба. – М.: Колос, 1984. – 360 с.

3. Кісіль М.І. Критерії і показники економічної ефективності малого та середнього бізнесу на селі / М.І. Кісіль // Економіка АПК. – 2011. – № 8. – С. 59-64.